

har fremmet kløverartene og hemmet smaasyren. Paa den kalkrike græsmyr vi har paa Mæresmyren har ikke kalkningen hat nogen nævneværdig indflydelse paa plantebestanden.

Paa afføring av mineraljord har det vist sig at være nødvendig for at faa kløver og fordringsfuldere græsarter som timotei o. l. til at slaa til paa mosemyr. Ogsaa for god græsmyr har den fremmet kløveren; men i langt mindre grad. Mosebunke har der forekommet en del av paa sandkjørt myr, mens vi hittil har været fri den paa myr som ikke er paaført mineraljord.

Forskjellige opdykningsmaater. Forsøk med at sløife brytningen har vist at de isaadde græsarter (væsentlig timotei) har gaat ut betydelig fortere end hvor myren blev pløiet ved opdyknningen. I 7de aars eng utgjorde saaledes timoteien 97 % hvor myren var pløiet, mens den var sunket til 4 % hvor pløiningen var sløifet. Timoteien var her for størsteparten erstattet med rødsvingel og hvein.

Haaslaat og bøstbeitning har hat en tydelig virkning paa engens plantebestand. De isaadde engplanter særlig timoteien har forsvundet fortere og er erstattet av »naturlige græsarter« — paa græsmyr væsentlig rap.

MYRDIRKNING I HØIFJELLET

AV FORSØKSLEDER HAAKON FOSS

I Østre Slidre har hvert gårdsbruk etter statistiken gjennemsnitlig 18,5 mål dyrket jord og 13 mål eng på udyrket mark. Det er ikke meget.

Men så får vi til gjengjeld et naut på 3,9 mål og en »beregnet ku« på 2,2 mål dyrket Jord. Og det er meget.

Men vinterforingen er knapp, og produksjonen i vintertiden er minimal. Likevel kjøpes der nok en god del høi og halm fra andre landsdeler.

Og slik som stillingen er her i bygden — slik er den nok i mange andre fjellbygder med. Det er derfor nødvendig å søke etter utveier til en øket tilgang på vinterfor. Og en slik utvei er *opdyrking av myr i fjellet*.

Mellem de store dalfører på den ene siden og de egentlige høifjellspartier, fjelltoppene, på den andre, ligger høislettens store vidder i en høide av fra 800 op til over 1000 m. o. h. Barskogen når ikke op her. Bare kronglet bjørk danner her og der glisne skoglier. Ellers rår kjerringris, vier og lyng, tuer, myr og ur. Her innpå finnes våre mest typiske setertrakter. Gode veier fører nu oftest fra dalen op gjennom åsen og inn på vidden.

Der inne ligger myrer i hundretal, større og mindre. Disse myrene har oftest ikke stor likhet med låglandets mosemyrer. Fjellmyrene er overveiende *grasmyrer* og er oftest dannet paa heldende underlag. De er gjerne grunde, 50—100 cm., sjelden dypere. Myrmassen er

gjærne fast og mineralrik. Fjellmyrene skulde derfor være lette å grøfte og vel egnet til opdyrkning i det hele. Og de resultater av slik opdyrkning som jeg har hørt om er da også tilfredsstillende.

Den store høide over havet som vi her kommer op i (800—1000 m.) er ikke nogen avgjørende hindring for lønsom høiavl. På våre seterløkker som gjerne er både stenfulde og tørrlente tar vi gjennomgående like så store høiavlinger som på eldre eng hjemme i bygden, når vi bare passer på å gjødsle.

Disse myrene er ikke stort værd som beitemark. Men i eldre tid, da der var rikeligere med arbeidshjelp på fjellgårdene, blev der slått størr på myrene. Ennu kan en se tomter etter høistakkene og rester av skigarene omkring. Men myrslåtten er ophørt nu og blir nok aldrig tat op igjen i sin gamle form.

Sammenlignet med opdyrkning av fastmark byr myr dyrkningen på en rekke store fordeler:

For det første blir den billigere. Den fastmark som står til rådighet for dyrkning her i fjellbygdene er i regelen meget stenfull, og omkostningene ved dyrkningen vil nok jamt over komme op i en 400—600 kroner på målet, og i mange tilfælder meget høiere. Myrene skulde kunne dyrkes for mellem 100 og 200 kroner pr. mål — ja kanskje for under 100 kr. i gunstige tilfelde. Det er vesentlig grøfting de trenger for å bli brukbare til høiavl. Og denne grøftingen skulde kunne utføres meget billig, særlig hvis vi hadde høvelige gravemaskiner. De amerikanske gravere av »Buckeye«-typen vilde være utmerket hvis de kunde utføres i mere passende størrelser enn de som hittil er kommet hit. Mon om ikke »Cleveland«-tractoren kunde forsynes med et graveapparat? Den vilde være særlig hending til å ta sig frem på våre seterveier og veiløse flyer og myrer.

For det annet danner myrene ofte store sammenhengende flater, hvor en utstrakt anvendelse av arbeidssparende maskiner måtte kunne praktiseres også ved driften.

På den annen side kan der vel også nevnes vanskeligheter som vil knytte sig til slik høiavl i fjellet. Bl. a. den store avstand fra gårdene. Men sammenlignet med kjøp og transport av høi og halm fra andre bygder og landsdeler, synes jeg høiavl i bygdens egne setertrakter må være å foretrekke.

* * *

Det arbeide som er tat op her i Østre Slidre for dyrkning av myr i fjellet er ennu i sin begyndelse. Den myr det dreier sig om ligger kanhende i statsalmenningen — sikkert er det ikke. Men innhegning og opdyrkning i større stil i almenning vil i alle fald representere et nytt rettsproblem, så det er å forutse at saken vil ta tid før den er endelig ferdig fra alle instanser. Imidlertid er det ingen grund til å tvile på at tillatelse vil bli git, slik at planen kan fremmes.

Denne plan går ut på en ganske forsiktig begynnelse, nærmest et forsøksfelt i større stil, siktende på å bringe tekniske og økonomiske

erfaringer av betydning for den videre opdyrkning. Vi vet jo igrundnervert litet om hvordan slik høitjellsmyr best skal grøftes og arbeides for å bli brukbar til høiavl. Ved moderne myrdirkning spiller torvgrøftene en fremtrædende rolle. Dette at man kan lukke grøftene uten annet materiale enn det som findes i selve myren er jo en meget stor fordel. Og denne fordel vilde være endnu større her ved fjellmyrene enn andre steder. Men vi vet ennå ikke i hvilken utstrekning torvgrøfter kan brukes her.

Et annet stort spørsmål er innhegningen. Heller ikke paa dette område har vi videre erfaring å bygge på.

Og om de mest skikkede vekstslag, gjødselsmengder o. l., vet vi jo heller ikke alt det vi kunde ønske å vite før vi legger an i større stil.

Men vi håper sikkert at de erfaringer vi kommer til å gjøre vil opmuntre til større og større dyrkning i fjellet.

TRØNDELAGENS MYRSELSKAPS AARSBERETNING 1920

TRØNDELAGENS MYRSELSKAP hadde pr. 1. januar 1920 224 medlemmer, hvorav 61 livsvarige. I aarets løp er indmeldt 53 aarsbetalende abonnenter og utmeldt 19, likesom 2 medlemmer er gått over fra aarsbetalende til livsvarige. Medlemsantallet pr. 1. januar 1921 er altsaa 257, hvorav 63 livsvarige.

Til samtlige medlemmer er der ogsaa iaar i likhet med tidligere abonnert paa »Meddelelser fra Det norske Myrselskap«, hvilke er tilsendt medlemmerne gratis.

Selskapet har ogsaa i det forløpne aar koncentrert sin virksomhet om utdeling av bidrag til opdyrkning av myr.

Der har været en enestaaende interesse saavel i Nordtrøndelag som særlig i Sørtrøndelag for denne vigtige sak og der indkom i 1920 mange ganger flere andragender end vi med vore begrensede midler kunde imøtekomme. Der indkom saaledes ialt 142 andragender om bidrag. Følgende tabel viser fordeling av ansøkere paa de 2 fylker, arealer, overslag og gjennemsnittlig pris pr. maal opdyrket myr.

Fylke	An- søkere	Areal	Overslag	Gjennemsnit
Nordtrøndelag . . .	61	4 28,36 maal	119 934,00	Kr. 280,00 pr. maal
Sørtrøndelag	82	5 51,80 »	181 760,00	» 329,00 — —
Sum	142	9 80,16 maal	301 694,00	Kr. 308,00.